

На основу члана 14. став 1. тачка 10. и члана 38. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДОБРАВАЊА БАНКАМА КРАТКОРОЧНИХ
КРЕДИТА ЗА ЛИКВИДНОСТ НА ОСНОВУ ЗАЛОГЕ
ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

1. Овом одлуком утврђују се услови под којима и начин на који Народна банка Србије може одобравати банкама кредите у динарима с роком доспећа до годину дана на основу залогe хартија од вредности, ради одржавања ликвидности банака (краткорочни кредит).

2. Народна банка Србије може банци одобрити краткорочни кредит на основу залогe динарских хартија од вредности, без девизне клаузуле, чија је минимална рочност 90 дана и чији је издавалац:

- 1) Народна банка Србије;
- 2) Република Србија;
- 3) међународна финансијска организација и развојна банка или финансијска институција чији је оснивач страна држава и чији је кредитни рејтинг агенција за процену рејтинга Standard&Poor's или Fitch-IBCA утврдила са „AAA“, односно Moody's са „Aaa“;
- 4) домаће привредно друштво чији је бонитет Агенција за привредне регистре оценила најмање оценом '*Д Прихватљив бонитет*' или које има другу оцену свог бонитета/кредитне способности која је одговарајућа оцени бонитета '*Д Прихватљив бонитет*'.

Банка може заложити хартије од вредности из става 1. ове тачке (у даљем тексту: хартије од вредности) ако је рок њиховог доспећа у моменту уписа заложног права Народне банке Србије дужи од рока доспећа краткорочног кредита.

Изузетно од става 2. ове тачке, ако је рок доспећа краткорочног кредита дужи од три месеца, банка може заложити хартије од вредности до чијег је рока доспећа преостало најмање три месеца.

Под девизном клаузулом из става 1. ове тачке подразумева се валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање,

као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.

У смислу става 1. ове тачке:

– међународна финансијска организација је финансијска организација у чијем је Република Србија чланству или с којом је закључила споразум којим се уређују активности те финансијске организације у Републици Србији;

– развојна банка или финансијска институција чији је оснивач страна држава је она банка, односно институција чији је оснивач држава чланица Европске уније или Организације за економску сарадњу и развој (OECD);

– домаће привредно друштво је привредно друштво или друго правно лице које има седиште у Републици Србији, осим привредног друштва и правног лица над којим Народна банка Србије врши контролу, односно надзор у складу са одредбама закона којим се уређује положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије.

Народна банка Србије може банци одобрити краткорочни кредит на основу залог хартија од вредности из става 1. одредба под 4) ове тачке које домаћа привредна друштва издају до 31. децембра 2020. године и чија је најдужа оригинална рочност десет година.

При одлучивању о томе да ли банци одобрити краткорочни кредит на основу залог хартија од вредности из става 1. одредба под 4) ове тачке, Народна банка Србије узима у обзир укупну номиналну вредност тих хартија од вредности у портфељу Народне банке Србије, максималну изложеност према појединачном издаваоцу тих хартија од вредности, рочност тих хартија од вредности, као и друге критеријуме, у складу са одлуком гувернера.

3. Упис заложног права Народне банке Србије на хартијама од вредности врши се преносом тих хартија на заложни рачун финансијског обезбеђења банке као даваоца обезбеђења у корист Народне банке Србије као примаоца обезбеђења по основу краткорочног кредита – у складу с прописима Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности, а. д., Београд (у даљем тексту: Централни регистар).

4. Ако заложене хартије од вредности доспевају у току коришћења краткорочног кредита или ако у току тог коришћења издавалац ових хартија престане да испуњава услов који се односи на кредитни рејтинг утврђен тачком 2. став 1. одредба под 3) ове одлуке или услов који се односи на оцену бонитета/кредитне способности утврђен тачком 2. став

1. одредба под 4) те одлуке – банка је дужна да заложене хартије од вредности замени хартијама од вредности из тог става.

Банка је дужна да замени заложене хартије од вредности најкасније пет радних дана пре дана њиховог доспећа, односно најкасније пет радних дана након пријема захтева Народне банке Србије за ту замену због промене кредитног рејтинга њиховог издаваоца или да у тим роковима Народној банци Србије врати износ краткорочног кредита који је обезбеђен зложеним хартијама од вредности које су предмет замене у складу са ставом 1. ове тачке.

Народна банка Србије, имајући у виду текућа тржишна и монетарна кретања и ако процени да постојећа вредност залогe није довољна за обезбеђење краткорочног кредита, може од банке захтевати да заложи додатне хартије од вредности из тачке 2. став 1. ове одлуке.

Банка је дужна да додатне хартије од вредности заложи у свему у складу са захтевом Народне банке Србије из става 3. ове тачке, и то најкасније у року од пет радних дана од дана пријема тог захтева, или да у том року Народној банци Србије врати утврђени износ краткорочног кредита за који је тражено додатно обезбеђење.

5. Народна банка Србије одобрава банци краткорочни кредит у висини номиналне вредности зложених хартија од вредности, умањене за проценат који обезбеђује наплату кредита, с припадајућом каматом (процент умањења).

Кад банци одобрава краткорочни кредит на основу залогe амортизационих купонских хартија од вредности, Народна банка Србије ће проценат умањења применити на део номиналне вредности тих хартија који преостаје на дан доспећа кредита.

Кад банци одобрава краткорочни кредит на основу залогe индексираних хартија од вредности, Народна банка Србије ће проценат умањења применити на номиналну вредност тих хартија, односно на део њихове номиналне вредности који преостаје на дан доспећа кредита, који се множи рациом индексације важећим на дан одобравања кредита.

Рацио индексације из става 3. ове тачке утврђује се у складу са актом о емисији индексираних хартија од вредности.

Гувернер или лице које он овласти доноси одлуку којом утврђује висину процената из става 1. ове тачке, и то по врстама хартија од вредности које могу бити предмет залогe у смислу ове одлуке и њиховој

преосталој рочности, имајући у виду тржишну цену ових хартија и текућа тржишна и монетарна кретања.

Одлука из става 5. ове тачке објављује се на интернет презентацији Народне банке Србије.

6. На износ краткорочног кредита коришћеног у смислу ове одлуке банка је дужна да Народној банци Србије плати камату – по каматној стопи у висини референтне каматне стопе Народне банке Србије увећане за одређени број процентних поена који се утврђује зависно од текућих тржишних и монетарних кретања.

7. Ради одобравања краткорочног кредита, Народна банка Србије закључује с банком оквирни уговор о овом кредиту (у даљем тексту: оквирни уговор).

Оквирни уговор представља уговор о финансијском обезбеђењу у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење и њиме се нарочито утврђују односи Народне банке Србије и банке у вези са одобравањем, коришћењем и враћањем тог кредита, те уписом и престанком заложног права Народне банке Србије, као и начин намирања потраживања Народне банке Србије из заложених хартија од вредности.

8. Народна банка Србије пушта банци у течај краткорочни кредит на основу претходно закљученог оквирног уговора, достављених меница из тачке 25. ове одлуке и установљене залогe у смислу тачке 3. те одлуке, као и на основу закљученог појединачног уговора о кредиту (у даљем тексту: појединачни уговор).

9. Банка може, пре рока доспећа, Народној банци Србије вратити краткорочни кредит без додатних трошкова за банку.

10. Народна банка Србије одобрава банкама краткорочне кредите на аукцијама.

11. Народна банка Србије може за одобравање краткорочних кредита банкама организовати следеће врсте аукција:

1) аукцију по фиксној каматној стопи, односно по каматној стопи коју је Народна банка Србије унапред фиксно утврдила и саопштила банкама;

2) аукцију по варијабилној каматној стопи, односно по каматној стопи коју Народна банка Србије није унапред фиксно утврдила и саопштила банкама.

Аукција по варијабилној каматној стопи може бити:

1) аукција по вишеструкој каматној стопи, кад Народна банка Србије краткорочни кредит одобрава по каматним стопама које су понудиле банке чији су захтеви прихваћени на аукцији;

2) аукција по јединственој каматној стопи, кад Народна банка Србије краткорочни кредит одобрава по истој каматној стопи свим банкама чији су захтеви прихваћени на аукцији.

12. Гувернер или лице које он овласти доноси одлуку о организовању аукције на којој ће се одобравати краткорочни кредити (у даљем тексту: одлука о организовању аукције), која се објављује на интернет презентацији Народне банке Србије, по правилу најкасније на дан који претходи дану одржавања аукције.

13. Одлука о организовању аукције садржи следеће основне податке:

- 1) датум одржавања аукције,
- 2) врсту аукције,
- 3) висину процента умањења номиналне вредности зложених хартија од вредности из тачке 2. ове одлуке,
- 4) каматну стопу – ако се организује аукција по фиксној каматној стопи,
- 5) рок на који се одобрава кредит,
- 6) број захтева које банка може доставити – ако се организује аукција по варијабилној каматној стопи,
- 7) најмањи износ на који захтев банке може да гласи,
- 8) рок за достављање захтева банке.

Поред података из става 1. ове тачке, одлука о организовању аукције може да садржи податак о најнижој каматној стопи коју захтев банке може да садржи да би био примљен у обраду, као и друге податке значајне за обављање аукције, односно одобравање краткорочних кредита.

Ако одлука о организовању аукције не садржи податак о укупном износу средстава – кредита који Народна банка Србије може одобрити банкама на аукцији, гувернер или лице које он овласти, на основу примљених захтева банака на дан одржавања аукције, одлучује о укупном износу кредита који се одобрава на аукцији.

14. Гувернер или лице које он овласти доноси одлуку о утврђивању календара редовних аукција које Народна банка Србије планира да организује – за период који није краћи од једног месеца.

Одлука из става 1. ове тачке објављује се на интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије може, узимајући у обзир текућа тржишна и монетарна кретања, организовати и ванредне аукције на којима ће одобравати банкама краткорочне кредите.

15. Банке у времену утврђеном одлуком о организовању аукције достављају Народној банци Србије захтев за кредит, који садржи основне елементе прописане упутством за спровођење те одлуке.

16. Ако се организује аукција по фиксној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити само један захтев у коме је наведен износ кредита по каматној стопи коју је Народна банка Србије унапред фиксно утврдила и објавила.

Ако је укупан износ кредита наведен у захтевима банака већи од укупног износа средстава – кредита који Народна банка Србије одобрава, врши се пропорционално распоређивање кредита по појединачној банци, сразмерно учешћу захтева појединачне банке у укупном износу кредита наведеном у захтевима банака.

17. Ако се организује аукција по варијабилној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити један или више захтева у складу са одлуком о организовању аукције, у којима су наведени износи кредита с каматним стопама на те кредите.

18. Редослед појединачних захтева банака на аукцији по варијабилној каматној стопи утврђује се према каматним стопама наведеним у тим захтевима, и то почев од највише до најниже каматне стопе.

Након утврђивања редоследа у смислу става 1. ове тачке, гувернер или лице које он овласти одлучује о најнижој каматној стопи коју захтев може да садржи да би био прихваћен.

Кад се организује аукција по вишеструкој каматној стопи, Народна банка Србије одобрава кредит банци чији је захтев прихватила по каматној стопи коју је понудила банка.

Кад се организује аукција по јединственој каматној стопи, Народна банка Србије свакој банци чији је захтев прихватила одобрава кредит по истој каматној стопи, тј. по најнижој прихваћеној каматној стопи.

Укупан износ кредита распоређује се према редоследу из става 1. ове тачке. Кад постоји више захтева са истом најнижом каматном стопом која је прихваћена (гранична каматна стопа), а износ кредита наведен у захтевима по граничној каматној стопи већи је од преосталог износа кредита који Народна банка Србија одобрава – распоређивање се врши сразмерно учешћу тих захтева у износу кредита наведеном у захтевима по граничној каматној стопи.

19. Ако је Народна банка Србије захтев банке прихватила у потпуности или делимично, доставља јој потврду о прихватању захтева, која представља појединачни уговор закључен у смислу ове одлуке и саставни је део оквирног уговора.

20. Народна банка Србије ће, након одржане аукције на којој су одобрани краткорочни кредити, на својој интернет презентацији објавити збирни извештај о резултатима те аукције, по правилу на дан њеног одржавања.

21. Ако банка краткорочни кредит не врати у року утврђеном у потврди из тачке 19. ове одлуке, односно ако га не врати у складу с тачком 4. ст. 2. и 4. те одлуке – Народна банка Србије ће потраживање по основу невраћеног износа тог кредита, с припадајућом каматом, намирити продајом или присвајањем заложених хартија од вредности, у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, прописима Централног регистра, упутством Народне банке Србије за спровођење ове одлуке и оквирним уговором.

Изузетно, ако Народна банка Србије своје потраживање из става 1. ове тачке не може да намири на начин из тог става – за то намирење може употребити менице из тачке 25. ове одлуке.

Ако банка краткорочни кредит не врати у року утврђеном у потврди из тачке 19. ове одлуке, односно ако га не врати у складу с тачком 4. ст. 2. и 4. те одлуке – ради намирења доспелих потраживања Народне банке Србије, износи које издавалац заложених хартија од вредности исплаћује по основу тих хартија после истека тих рокова (исплата у року доспећа, исплата дела номиналне вредности, превремени откуп, исплата прихода и сл.) припадају Народној банци Србије и преносе се на њен новчани рачун у складу са оквирним уговором.

22. Народна банка Србије има право да једнострано откаже оквирни уговор, као и појединачни уговор, односно све појединачне уговоре и пре истека уговореног рока ако банка не извршава своје обавезе у складу са овом одлуком и тим уговорима.

На дан отказа уговора о краткорочном кредиту доспевају за наплату све неизмирене обавезе које банка дугује или ће дуговати (недоспела камата до дана отказа) по основу тог уговора.

Ако банка на дан отказа уговора о краткорочном кредиту не изврши све своје обавезе у смислу става 2. ове тачке, односно у складу са изјавом о отказу тог кредита – на намирење потраживања Народне банке Србије сходно се примењују одредбе о активирању залогe из тачке 21. ове одлуке.

23. Гувернер може одлучити да се банци, у случају из тачке 22. став 1. ове одлуке, не одобрава убудуће краткорочни кредит у смислу те одлуке на одређени рок (привремено) или трајно.

24. На износ доспелог а невраћеног краткорочног кредита – Народна банка Србије, за период доцње, обрачунава и наплаћује камату по каматној стопи која је одлуком о каматним стопама које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике утврђена за кредите који нису враћени у уговореном року, односно за кредите који се користе противно прописима.

Камату из става 1. ове тачке, као и камату из тачке 6. ове одлуке, Народна банка Србије обрачунава првог радног дана у месецу за претходни месец – за радне и нерадне дане, а наплаћује до 8. у месецу за претходни месец.

Ако банка не плати камату у року из става 2. ове тачке, Народна банка Србије активираће менице из тачке 25. ове одлуке.

25. На име обезбеђења наплате камате из тач. 6. и 24. ове одлуке, као и ради обезбеђења наплате потраживања Народне банке Србије по основу коришћеног краткорочног кредита ако се та потраживања не могу намирити на начин из тачке 21. став 1. те одлуке – банка је дужна да при закључивању оквирног уговора Народној банци Србије достави одговарајући број бланко сопствених, потписаних и оверених меница, као и овлашћење за њихову попуњу.

26. О спровођењу ове одлуке Народна банка Србије доноси упутство.

27. Ова одлука објављује се у "Службеном гласнику РС" и ступа на снагу 1. јануара 2011. године.

ИО НБС бр. 15/2
9. децембра 2010. године
Београд

Председавајући
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Дејан Шошкић, с.р.